

УДК 334.784 (658.5); 336

Химич І.Г., Тимошик Н.С., Винник Т.М.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

КОРПОРАТИВНА КУЛЬТУРА КОМПАНІЇ – ОСНОВА СОЦІАЛЬНОГО БІЗНЕСУ

Khymych I., Tymoshyk N., Vynnyk T.

A CORPORATE CULTURE OF COMPANY IS A BASIS OF SOCIAL BUSINESS

В сучасному світі, що характеризується нестабільністю та швидкими темпами інноваційного розвитку, створилися всі необхідні умови для формування нового напрямку, так званого, соціального бізнесу. Тобто, такого структурного елементу, який надає змогу більш зорієнтувати діяльність компаній на потреби та вимоги людей.

Дана технологія виникла як звичайний інтерес споживачів до продукції та послуг компаній, що їх надають. А в зв'язку з глобальним розвитком Інтернет-мереж тільки набрала обертів.

На теперішній момент можна дуже швидко взяти багато цікавої та потрібної інформації від клієнтів та споживачів продукції (послуг) тієї чи іншої компанії на основі їхніх відгуків про неї.

Модель впливу соціального бізнесу на діяльність компанії відображено на рис. 1.

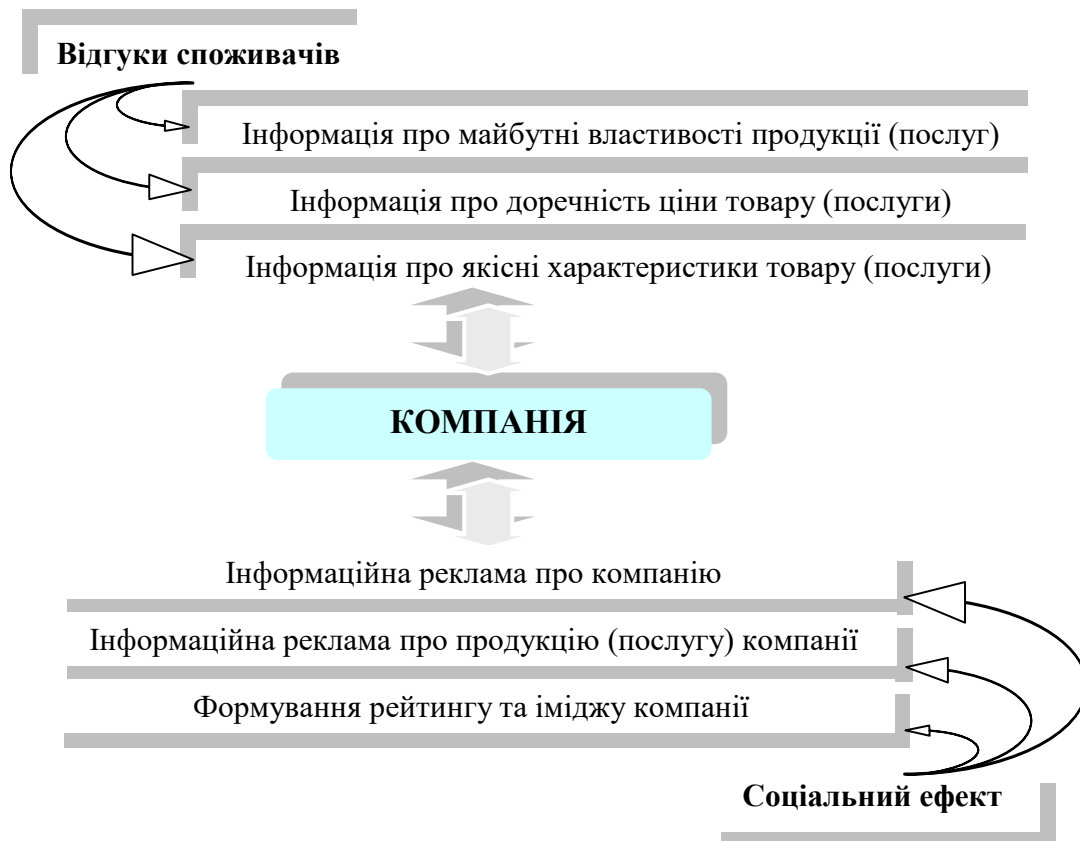

Рисунок 1. Вплив відгуків споживачів продукції (послуг) компанії на формування її соціального ефекту

Примітка: сформовано самостійно

Також, варто врахувати, що при застосуванні механізму соціального бізнесу, прийняття та реалізація кінцевих управлінських рішень компаній повинні залежати, в основному, від думки їхніх клієнтів, покупців, споживачів, тобто простих людей, які користуються їхніми товарами або послугами.

Започаткування та формування соціального бізнесу є вкрай важливим процесом розвитку компаній тому, що завдяки думці незалежних споживачів (звичайних людей) управлінці можуть ліквідувати власні недоліки у виробництві, запропонувати нову та необхідну, на даний час, продукцію (послугу), орієнтовану на певний ринковий сегмент, вдосконалити вже існуючі види товарів та взяти таку необхідну інформацію не вкладаючи надзвичайно багато фінансових ресурсів на її пошуки та дослідження.

Проте, потрібно пам'ятати, що в умовах ринкової конкуренції ефективність діяльності компаній є вирішальною передумовою не тільки ефективного функціонування, але і їхнього саморозвитку.

Відомо, що економічна та соціальна сфери компанії тісно взаємопов'язані між собою. Тому, без збалансованого розвитку самої компанії, неможливе і досягнення її соціальних цілей.

Для підтримки балансу між цими двома сферами доцільно застосувати таке поняття як корпоративну культуру, дотримання принципів якої направлене на отримання позитивних результатів діяльності компанії, очікування в досягненні яких виступає, так би мовити, рушійною силою.

Тобто, саме ці результати є рушійною силою існування корпоративної культури, і всі зусилля планування та реалізації спрямовані на їх досягнення. В цьому випадку персонал компанії можна інтерпретувати як зацікавлену сторону щодо одержання позитивних результатів (рис. 2).

Рисунок 2. Процес отримання позитивного результату компанією на основі дотримання принципів корпоративної культури

Примітка: сформовано самостійно

Представлений процес отримання позитивних результатів діяльності компанії із застосуванням принципів корпоративної культури виступає чіткою послідовністю певних дій, що призводить до зміни усіх її структурних елементів.

Іншими словами, коли компанія виступає як система управління, що складається із певних бізнес-процесів, то в цьому випадку процес виступає як формування певної цінності, яка автоматично трансформується у прибуток.

Отже, для того, щоб компанія отримувала позитивні результати, необхідно підтримувати баланс між її соціальною та виробничою сферами, зокрема, цього можна досягти на основі дотримання основних принципів корпоративної культури.

УДК 364.2

Шерстюк Р.П., Шеліхевич Д., Максимов І.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СОЦІАЛЬНОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ

Sherstiuk R., Shelikhevyh D., Maksymov I.

DEVELOPMENT OF INNOVATIONAL POTENTIAL OF SOCIAL BUSINESS OF UKRAINE

Практика успішних країн, які ми зазвичай називаємо країнами з розвиненою ринковою економікою, свідчить, що інноваційні підприємства є важливим чинником стабільної державної економіки.

Як свідчить більш детальний аналіз структури економік успішних країн світу, левову частку їхнього економічного потенціалу складає саме соціальний бізнес. В економіці США соціальний бізнес наразі створює досить велику кількість нових робочих місць.

Підвищення інноваційного потенціалу соціального бізнесу, зазвичай, має стати одним із провідних напрямків державної політики, а саме розвиток його інноваційної складової.

Сприяння формуванню інноваційного потенціалу соціального бізнесу в Україні обумовлено такими основними чинниками:

1. Відтік інтелектуальних кадрів. Найголовнішою складовою соціального інноваційного бізнесу є інтелектуальний потенціал. Як відомо у останні роки в Україні спостерігається відтік інтелектуальних кадрів з країни, необхідно створити відповідну мотивацію для представників інтелектуальної інтелігенції: матеріальну – гідну зарплату та моральну – статус, державну підтримку.

2. Терміново необхідно розробити програми і стратегії інноваційного розвитку держави і закріплення їх на законодавчому рівні.

3. У країні необхідно розвивати сприятливий кредитно-фінансовий механізм. Фінансування інноваційних проєктів повинно запроваджуватись і на державному рівні: це й інвестиційна підтримка впровадження передових технологій, й субсидування науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, й стимулювання розробки енергозберігаючих заходів.

4. Актуальним є зменшення податкового навантаження на підприємства, які впроваджують інновації, знижка на науково-дослідні витрати; режим прискореної амортизації для устаткування: повне звільнення інноваційних підприємств від податків на прибуток впродовж перших двох років роботи, та поступово на протязі ще трьох.

5. Для підвищення привабливості інноваційних проєктів з боку інвесторів – комерційних банків, фінансових установ та промислово-фінансових груп – необхідне страхування на рівні держави інноваційних ризиків.

6. Необхідно зосередити увагу на науково-обґрунтованому маркетинговому прогнозуванні для визначення у майбутньому попиту на нову продукцію, технологію.

7. Співробітництво між бізнес-структурами і науковими інституціями, як у розрізі розробки та впровадження інновацій, так й підготовки високо кваліфікованих фахівців в інноваційній діяльності.

8. Поступове заміщення імпорту іноземної продукції, що має попит на ринку країни, на високоякісну та екологічно чисту продукцію вітчизняного виробництва, створену на основі інноваційних технологій.

Підсумовуючи інформацію можемо говорити про те, що в Україні на відміну від більшості країн ЄС інноваційна складова соціального слабо розвинена, відчувається гостра нестача фахівців в області управління інноваційними проектами. Вирішення проблеми успішної реалізації етапів інноваційного процесу аж до ефективної комерційної реалізації розробок можливо за умови наявності розвиненої інноваційної інфраструктури. Така інфраструктура включає: технологічні інкубатори, технопарки, інформаційні мережі, експертні і консультаційні бюро, патентні служби, інститути фінансової підтримки, систему страхування ризиків та ін. спеціалізовані організації, здатні забезпечити усебічну підтримку інноваційної діяльності. В Україні, через відсутність державної підтримки, малі підприємства соціального бізнесу, що займається інноваціями, самостійно не може конкурувати з великими підприємствами, а великий бізнес, у якого достатньо обігових коштів, не завжди зацікавлений у випуску інноваційних продуктів. Державна підтримка інноваційних процесів дасть можливість перейти до реалізації комплексних регіональних, галузевих і загальнодержавних програм соціального інноваційного бізнесу, а також сконцентрувати ресурси на пріоритетних напрямках їх розвитку та діяльності. Цей механізм дозволить реалізувати такі важливі функції: стратегію планування інвестицій, конкурсний механізм формування програм і відбору інноваційних пропозицій для їх реалізації, квотування бюджетних коштів для реалізації загальнодержавних програм і програм соціального інноваційного бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про державну підтримку малого підприємництва»: Закон від 19 жовтня 2000 року №2062-III // Урядовий кур'єр. – 2000. – 22 листопада.
2. Закон України «Про національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні»: Закон від 21 грудня 2000 року №2157-III/ Україна. Закон // Урядовий кур'єр. – 2001. – 25 січня.
3. Андрєєв Д. В. Інноваційний розвиток малого та середнього бізнесу: шляхи вдосконалення державної політики / Андрєєв Д. В. // Теорія і практика інтелектуальної власності 6/2016 – 69 с.
4. Зарубіжний досвід державної підтримки інноваційних малих та середніх підприємств. – <http://kfpp.ru/>.
5. Коваленко Г. М. Формування інноваційного потенціалу підприємств малого та середнього бізнесу//№09 (103) 2012. – 48-50 с.
6. Експертний звіт Проекту ЄС «Підтримка наукоємних та інноваційних підприємств, а також трансфер технологій в бізнес в Україні». – <http://innoenterprise.com.ua>.
7. Шерстюк Р.П. Особливості використання державних важелів управління інноватикою суб'єктів господарювання–як інструментом підвищення їхньої конкурентоспроможності.(Європейські акценти) / Б.М. Андрушків, Н.Б. Кирич, О.Б. Погайдак // Теорія та практика державного управління, 2/2015, с. 134-143

РЕКОМЕНДАЦІЇ
науково-практичного семінару
«ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ
ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ»

м. Тернопіль

жовтень 2017 рік

Узагальнення результатів дискусії з теоретичних та практичних досліджень щодо перспектив розвитку соціального бізнесу в умовах інтеграційних перетворень, менеджменту інноваційної діяльності, удосконалення організаційно-економічних механізмів його становлення дало можливість виробити наступні висновки і рекомендації:

1. Теоретико-методологічні засади розвитку соціального бізнесу організації менеджменту інноваційної діяльності в умовах інтеграційних перетворень, свідчить про необхідність системного удосконалення підходів до його організації як у державі загалом і регіонах та галузях національної економіки зокрема.

2. Інтеграційні процесом та перетворення у соціальній сфері, реформування вітчизняної інноваційної діяльності підтверджує правомірність застосовувати в Україні прогресивного досвіду у цій сфері діяльності із найвищим економічним ефектом.

3. У зв'язку з вище означеним вважаємо за доцільне рекомендувати регіональним органам управління повсякчас сприяти соціальному розвитку за рахунок бізнесових важелів, впровадженню досягнень науки і техніки, НТП в рамках реалізації відповідних програм в т.ч. розвитку інноваційної діяльності в Україні.

4. Впровадження економічних механізмів зацікавленості соціального розвитку інноваційної діяльності повинні вирішуватися комплексно, виходячи зі специфічних особливостей соціального розвитку регіону. Виходячи з цих міркувань, слід створити регіональну та центральну ради з розвитку соціальної сфери, рішення якої повинні мати в регіонах вагу рішень Уряду.

5. Розвиток ринкових відносин в Україні на сучасному етапі створює реальні передумови для набуття менеджменту інноваційної діяльності оптимальної функціонально-організаційної структури особливо у соціальній сфері.

6. Установам, підприємствам та організаціям що безпосередньо здійснюють управління соціальною діяльністю, доцільно перейти від прямого адміністрування до економічного впливу на управлінські процеси.

7. Подальша трансформація інноваційних процесів у руках держави дозволить перевести їх управління на якісно нову основу – "електронну нервову систему" – та здійснить на світових інноваційних ринках ефективну промоцію регіональному інноваційному продукту завдяки мережі Інтернет.

Втілення в життя усіх означених рекомендацій, стратегій та програм розвитку соціального бізнесу багато в чому залежить від ініціативи, професіоналізму працівників Державної служби та органів місцевого самоврядування, науковців та практиків. Запропоновані у дискусіях економічні механізми становлення соціального бізнесу менеджменту інноваційної діяльності та шляхи удосконалення методології та організації регіонального процесу, практична реалізація висновків і рекомендацій створюють необхідні умови ефективного господарювання як на рівні регіонів, так і інституційних одиниць, що його утворюють на рівні галузей Національної економіки.

Над рекомендаціями працювали:

Б.М. Андрушків, Г.В. Ціх, Л.Я. Малюта, Р.П. Шерстюк